

Finanskrisen for norske tannleger?

Tannlegene som yrkesgruppe er ikke nevneverdig berørt av finanskrisen, selv om noen kanskje merker den. På sikt vil krisen kunne føre til endringer som alle merker.

Dag Erlend Reite leder Avdeling for medlemsrådgivning i NTFs sekretariat. Avdelingen håndterer daglig, ukentlig og månedlig utallige henvendelser fra medlemmer som har problemer av ulik art. Reite kan imidlertid ikke si at avdelingen merker at henvendelsene har endret karakter som følge av finanskrisen, eller at henvendelsene dreier seg om problemer som har tilknytning til dårligere tider.

Av og til, og helt sporadisk, forteller privatpraktiserende tannleger riktignok at pågangen av nye pasienter ikke er den samme som før. Men dette kan like gjerne dementeres kort tid senere. Noen snakker også om at folk nøler mer enn før med å gå inn for de store og dyre behandlingene. Det kan være en tendens. Den kan eventuelt bli kortvarig, og den kan bli langvarig. Men så lenge det ikke er gjort grundigere undersøkelser og analyser er det ingenting som kan slås fast.

Lønnsfesten over?

Forhandlingssjef i NTF, John Frammer, viste til de siste årenes svært gode lønnsoppgjør, og delvis til finanskrisen, da han erklærte at lønnsfesten er over på NTFs tariffkonferanse i mars.

– Det er ikke finanskrisen alene som gjør at vi tror lønnsoppgjøret i år blir mer nøkternt enn de siste årene. Det har rett og slett vært historisk høy lønnsvekst i noen år, og et sted må det flate ut. Dermed har man ikke de helt

høye forventningene i år, og det er nesten uavhengig av finanskrisen.

– Når det er sagt, tror jeg vi vil kunne få se større forskjeller i år enn det vi har sett de siste årene. Vi vil for eksempel fortsatt kunne se stor lønnsvekst i de fylkene der man føler størst behov for å rekruttere eller beholde arbeidstakere. Noen fylker rekrutterer godt, og noen gjør det ikke. De siste bør kjenne sin besøkelsestid

vekst enn landsgjennomsnittet. For øvrig vil årets lønnsoppgjør komme til å slå veldig ulikt ut. Noen vil få ti prosent og noen vil få null. Noen vil til og med måtte gå ned i lønn for å beholde arbeidsplassen sin. Men nå snakker jeg ikke om tannleger.

– Det store temaet i årets oppgjør vil forresten ikke være lønn i det hele tatt. Det vil være pensjon, og for tannlegenes vedkommende både pensjon og særaldersgrensen. At dette kommer nå er også upåvirket av finanskrisen. Arbeidet med pensjonsreformen har pågått siden 2001, da regjeringen Stoltenberg I nedsatte pensjonskommisjonen. Det kan imidlertid være uheldig at dette nå faller sammen med krisen, siden det handler om økonomi. Dagens system er ennå mindre bærekraftig nå enn det var for to år siden, sier John Frammer, som forbereder seg til forhandlinger på vegne av offentlig ansatte tannleger, med tro på at særaldersgrensen kan beholdes og gode lønnsoppgjør lokalt for tannlegene.

FOTO: BERIT ROALD / SCANPIX

nå, og svinge seg litt. Eller for å si det på en annen måte: De bør benytte anledningen til å få opp lønnsnivået hos seg og bli konkurransedyktige i markedet. Det er faktisk slik at det er noen konservative arbeidsgivere som ennå ikke har erkjent at lønn og arbeidsvilkår er et virkemiddel for å rekruttere og beholde tannlegene. De har muligheten nå.

– Vi har tidligere sett at enkelte fylkeskommuner har benyttet seg av sjansen til å gå utover de nasjonale anslagene for et forestående lønnsoppgjør med meget vellykket resultat, og virkningen har holdt seg i en årrekke.

– Jeg tror også, generelt, at tannlegene kommer til å få en høyere lønns-

De store linjene

Hva som vil prege den politiske dagsordenen og skillelinjene fremover, og hvordan de politiske reformagendaene vil se ut, diskuteres vidt og bredt. Mye taler for og mange tror på en ny politisk agenda når det gjelder stat og marked.

Finanskrisen reiser spørsmål om en ny politikk for økonomisk vekst og bærekraftig utvikling, både nasjonalt og globalt. De europeiske velferdsstatene er under press fra flere hold. Globale problemer knyttet til økonomisk nedgang, ledighet, migrasjon og sosial ulikhet utfordrer europeiske regjeringer på jakt etter nye arbeids- og velferdspolitiske løsninger.

Mer eller mindre avhengig av disse diskusjonene og av finanskrisen som sådan, er finansieringen av tannhelsetjenestene på den politiske dagosordenen som aldri før. Før stortingsvalget til høsten er det flere politiske partier enn før som går inn for mer offentlig finansiering av tannhelsetjenester.

Den norske tannlegeforening vil i tiden fremover ta stilling til om foreningen skal ta stilling til sitt syn på finansiering av tannhelsetjenester på nytt. På NTFs forum for tillitsvalgte 17.

og 18. april vil foreningens tillitsvalgte fra alle lokalforeninger starte diskusjonen som kan føre til at man endrer holdning i større eller mindre grad. Diskusjonene kan også ende med at NTF holder fast ved dagens strategi i forhold til trygdefinansiering av tannhelsetjenester.

Diskusjonen om fremtidig finansiering av tannhelsetjenester på Forum for tillitsvalgte vil bli dekket av Tidende. Når de politiske partiene har hatt sine landsmøter, bringer vi også en oversikt

over hva de ulike partiene sier om tannhelsepolitikk i sine partiprogrammer, som de vil føre valgkamp for frem mot stortingsvalget 14. september. Utfallet av valget og hvem som får gjennomslag for sin tannhelsepolitikk vil igjen påvirke arbeidet med ny tannhelselov. Alt henger sammen med alt.

Ellen Beate Dyvi